

CONCURSUL NAȚIONAL „TEZA DE DOCTORAT DE EXCELENȚĂ A ANULUI 2017”

Doctor habilitat în economie **Gheorghe CUCIUREANU**
Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare

Concursul Național „Teza de doctorat de excelență a anului” a ajuns la cea de-a 8-a ediție. Inițiat în 2010 de către Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (CNAA), în anul 2018 acesta s-a desfășurat în premieră sub egida Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), care este succesoarea de drepturi și obligații a CNAA. Pe parcursul desfășurării competiției respective s-a urmărit stimularea obținerii rezultatelor științifice recunoscute la nivel internațional, susținerea și dezvoltarea creativității științifice a cercetătorilor, promovarea tezelor de doctorat actuale, inovative și utile pentru societate. Anual sunt desemnate teze de doctor habilitat de excelență și teze de doctorat de excelență (ultimele de gradul I, II și III) în trei domenii: științe ale naturii și vieții, științe reale și tehnice și științe socioumane.

La concursul din anul curent au fost înaintate, de către comisiile de experți pe ramuri științifice, 30 de teze, în speță 7 teze de doctor habilitat și 23 de teze de doctor. Comitetul de concurs, format din 10 persoane, inclusiv academicieni și profesori universitari reprezentând toate domeniile majore ale științei, după evaluări și dezbateri, a stabilit cele mai bune teze de doctorat ale anului 2017, după cum sunt descrise în continuare.

În **domeniul ȘTIINȚELOR NATURII ȘI ALE VIEȚII** s-a confirmat încă o dată calitatea înaltă, dar și solidaritatea exemplară din știința medicală autohtonă, toți laureații reprezentând medicina care de fapt este un domeniu prioritar de cercetare și la nivel mondial. Drept **Teză de doctor habilitat de excelență** a fost desemnată lucrarea *Anomaliile de dezvoltare ale organelor genitale feminine: optimizarea diagnosticului și tratamentului* a **Anei MIȘINA** de la Institutul Mamei și Copilului, a cărei cercetare a presupus cunoștințe largi și din ramurile adiacente (genetică clinică, anatomie, histologie, fiziologie). Cercetătoarea a dat dovadă că le posedă integral prin elaborarea unei metodologii de evaluare a variantelor de malformații și optimizarea diagnosticului și corecției chirurgicale diferențiate a anomaliilor organelor genitale feminine în sensul restabilirii maxime a funcției sexuale și reproductive. În lucrare, în premieră mondială, au fost prezen-

tate unele anomalii ale organelor genitale feminine și stabilite noi particularități ale anomaliilor cunoscute, descoperiri confirmate și în numeroasele avize asupra lucrării parvenite de peste hotare, dar și prin includerea lucrărilor autoarei în cele mai importante baze de date internaționale. Abordările noi utilizate în studiu au condus la obținerea a patru certificate ale dreptului de autor și au facilitat elaborarea a 17 propuneri de implementări în practică, a căror valorificare a permis îmbunătățirea calității vieții pacienților și restabilirea funcției fertile în cadrul instituțiilor medicale din Republica Moldova. Autoarea a fost ghidată în acest demers de către două somități în domeniul obstetricii și ginecologiei autohtone: dr. hab., prof. univ. Olga Cernețchi, și acad., dr. hab., prof. univ. Eva Gudumac.

Titlul de laureat la nominalizarea **Teza de doctorat de excelență de gradul I** în științe ale naturii și vieții, a revenit lui **Mircea CERNAT** pentru lucrarea *Perfecționarea diagnosticului și tratamentului tumorilor gastrointestinale stromale*, realizată în cadrul Institutului Oncologic. Autorul a studiat, sub coordonarea științifică a doi savanți consacrați – un oncolog (**dr. hab., prof. univ. Nicolae Ghidirim**) și un chirurg (**dr. hab., prof. cerc. Igor Mișin**) –, tumorile gastrointestinale stromale (TGIS), un grup de tumori mai rar întâlnite și mai puțin studiate în oncologia modernă, care din această cauză sunt cu atât mai dificil de diagnosticat și de tratat. Pentru prima oară în Republica Moldova a fost evaluată eficacitatea metodelor imagistice de diagnostic al tumorilor, s-a determinat volumul optim al intervenției chirurgicale, s-au precizat caracteristicile histopatologice și profilul imunohistochemic al acestora. Analiza multifactorială a datelor clinice, paraclinice și terapeutice pe un lot semnificativ de bolnavi a condus la eficientizarea diagnosticului și la îmbunătățirea rezultatelor tratamentului complex, multimodal al tumorilor. Rata supraviețuirii la trei ani este semnificativ mai înaltă la pacienții după tratamentul combinat.

Teza în cauză relevă și existența unor frumoase dinastii de medici-cercetători care se disting prin calitatea lucrului făcut. Autorul urmează cariera științifică a tatălui său, cunoscutul medic-oncolog

dr. hab. Victor Cernat, iar consultantul tezei, doctorul habilitat I. Mișin, o are de soție pe Ana Mișina, care, după cum am menționat anterior, a devenit laureat al concursului la nominalizarea *Teza de doctor habilitat de excelență*.

O altă lucrare evidențiată în cadrul concursului este *Teza de doctorat de excelență de gradul II în științe ale naturii și vieții*, cu titlul *Managementul con-temporan în metafilaxia urolitiazii recidivante*, elaborată la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Autorul ei, **Pavel BANOV**, a identificat factorii ce condiționează dezvoltarea recidivelor de litiază urinară și a elaborat în temeiul acestor evidențe un algoritm de conduită diagnostică și tratament medico-comportamental metafilactic, aplicat pacienților cu urolitiază recidivantă. Inovația autorului, obținută sub îndrumarea experimentatului conducător științific **dr. hab., prof. univ. Emil Ceban**, contribuie la scăderea morbidității, stabilizează funcția renală și previne complicațiile ce duc la declinul capacității de muncă, pierderea organului sau la invalidizarea pacienților. Acest rezultat are o importanță practică deosebită, având în vedere că în Republica Moldova litiaza urinară se situează pe primul loc în structura bolilor urologice clinice; în $\frac{2}{3}$ din cazuri patologia este diagnosticată la persoanele în vârstă de 20-55 de ani (perioada aptă de muncă) și circa 11% din cei diagnosticați devin invalizi.

De titlul de laureat la nominalizarea *Teza de doctorat de excelență de gradul III în științe ale naturii și vieții* se bucură **Carolina LOZAN-TÎRȘU**, care a elaborat, în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, lucrarea *Efectele antimicrobiene ale unor substanțe chimice din produse autohtone*. Studiul efectuat este de o importanță deosebită, rezistența sporită a microorganismelor la antibiotice constituindu-se într-o problemă majoră la nivel mondial (în primele opt probleme de sănătate publică) ce aduce prejudicii de miliarde de euro. Rezultatele științifice obținute, care contribuie la soluționarea acestei probleme, au fost materializate în patru brevete de invenție și au fost remarcate cu 11 medalii la diferite saloane de invenție. Or acest lucru nu este întâmplător, având în vedere că investigațiile științifice au fost coordonate de către doi membri titulari ai AȘM, ambii cu succese remarcabile în implementarea în practică a rezultatelor științifice: **dr. hab., prof. univ. Valeriu Rudic** (biologie) și **dr. hab., prof. univ. Aurelian Gulea** (chimie).

Cea de-a doua laureată la nominalizarea *Teza de doctorat de excelență de gradul III în științe ale naturii și vieții* este **Irina SAGAIDAC**, care la fel și-a făcut studiile doctorale la Universitatea de Stat de

Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. În teza *Rolul factorilor angiogenici în decolarea prematură de placentă normal inserată*, în premieră pentru cercetările autohtone a fost determinată incidența, particularitățile anamnestică, clinico-evolutive ale sarcinii și nașterii, structura morbidității materne și fetale la pacientele cu decolarea prematură de placentă normal inserată (DPPNI), iar rezultatele cercetării au fost incluse în Protocolul clinic național privind DPPNI. Este de remarcat faptul că autoarea a făcut inițial studii de licență în contabilitate, dar apoi și-a schimbat radical preocupările, dând dovadă de mare curaj și urmându-și vocația de medic, elaborându-și teza de doctorat sub coordonarea reputatului **dr. hab., prof. univ. Valentin Friptu**. Soarta a răsplătit-o, inclusiv prin această recunoaștere a valorii.

Se observă că toate tezele selectate pe domeniul dat sunt importante pentru asigurarea calității vieții și abordează aspecte actuale ale medicinei moderne. Rezultatele concursului dovedesc semnificația internaționalizării pentru obținerea unor rezultate științifice de valoare, or toți laureații din științele naturii și ale vieții au beneficiat de stagii de cercetare efectuate peste hotare.

În **domeniul ȘTIINȚELOR REALE ȘI TEHNICE** tradițional predomină bărbații cercetători. Nu a făcut excepție nici concursul tezelor de excelență, în cadrul căruia de data aceasta au câștigat doar reprezentanții sexului masculin. Astfel, titlul de laureat la nominalizarea *Teză de doctor habilitat de excelență* a revenit lui **Veaceslav KULCIȚKI** de la Institutul de Chimie, pentru lucrarea *Sinteza compușilor terpenici cu funcționalizare avansată prin metode biomimetice*. Ca un chimist veritabil, acesta concepe viața prin prisma reacțiilor chimice și, în consecință, încearcă să creeze noi substanțe care ar fi utile în viața cotidiană. Iar ca specialist în chimie organică, el urmărește să reproducă pe căi sintetice ceea ce creează natura, adică se conduce de ideea că „noi construim viața prin mimarea a tot ce ne înconjoară”. Mai mult decât atât, caută să identifice „căile biochimice care conduc la țintele sintezei în celula vie, ca mai apoi acestea să fie reproduse în mod similar pe căile sintezei chimice *in vitro*”, utilizând strategia numită biomimetică în sinteza chimică a unor clase importante de compuși terpenici cu structură complexă și funcționalizare înaltă. Se pare că reușește cu mult succes să facă față acestei „aventuri creative pe măsura unei Odisei veritabile”, având în vedere că în cadrul tezei a fost demonstrată viabilitatea combinării succesive a diferitor procese biomimetice pentru sinteza compușilor terpenici cu diverse structuri, fiind lansat principiul Sintezei Biomimetice Aleatorii și realizate sinteze ale reprezentan-

ților a 15 clase diverse de compuși terpenici. În calitate de materie primă pentru majoritatea sintezelor au fost utilizați compuși izolați din surse vegetale disponibile în Republica Moldova la scară industrială, ceea ce permite proiectarea diferitelor aplicații practice ale acestora. Calitatea înaltă a cercetărilor este validată prin 17 articole indexate în bazele de date Web of Science și SCOPUS și avizele la teză parvenite din numeroase țări (România, Polonia, Italia, China, Rusia, SUA, Kazahstan etc.), ultimele datorate și faptului că lucrarea premiată este scrisă în limba engleză. Pentru a ajunge pe „tărâmurile” dorite, laureatul a fost ghidat de consultantul științific **dr. hab., conf. cercet. Nikon Ungur**, care provine din același sat cu discipolul său (Olișcanii Șoldăneștilor). E un exemplu frumos de a nu uita originile și de a susține talentele de acasă.

Alexandru BURLACU, autor al *Tezei de doctorat de excelență de gradul I în științe reale și tehnice*, a dezvoltat metode de ridicare a rezistenței la radiații a materialelor semiconductoare în lucrarea *Luminiscența și efecte laser în filme nanostructurate cu microstructuri de ZnO crescute prin depunere chimică din vapori și electrochimică*. Cercetările, efectuate în cadrul Institutului de Fizică Aplicată, răspund în mod real cerințelor actuale ale științei de utilizare a echipamentelor laser pentru rezolvarea unor probleme variate, o direcție în care au fost investite în ultimele decenii eforturi semnificative în diverse laboratoare din lume. Autorul a reușit, sub îndrumarea unui reprezentant valoros al școlii fizice din Republica Moldova – **dr. hab., conf. cerc. Veaceslav Ursachi**, identificarea canalelor de recombinare radiativă în structuri de ZnO și elaborarea nanolaserelor și microlaserelor cu factorul de calitate, tipul și structura modurilor dirijate prin morfologia, forma și dimensiunile structurilor crescute. Tehnologiile elaborate largesc posibilitățile de design ale rezonatoarelor, oferind posibilitatea producerii microlaserelor bazate pe nanofire, microdiscuri, microtetrapode și pe microstructuri asamblate din aceste elemente pentru utilizarea în microcircuite optoelectronice, sisteme fotonice, sisteme de identificare și securizare.

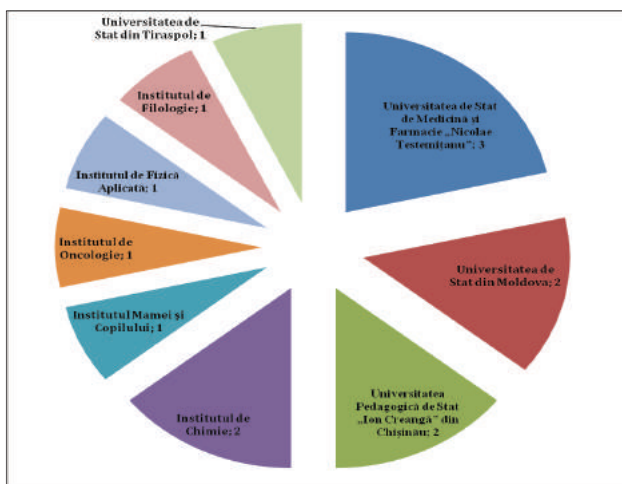
Titlul de laureat la nominalizarea *Teza de doctorat de excelență de gradul II în științe reale și tehnice* a fost obținut de un alt reprezentat al Institutului de Chimie – **Oleg PETUHOV**. În studiul *Sinteza și regenerarea cărbunilor activi prin tratare cu microunde*, acesta a stabilit mecanismul acțiunii agentului de activare asupra biomasei și a determinat condițiile optime de sinteză a cărbunilor activi prin tratare cu microunde. Având în vedere că Republica Moldova importă majoritatea cărbunilor activi, rezultatele cercetării obținute și regenerării cărbunilor activi din bioma-

să autohtonă prin tratare cu microunde sunt actuale. Dovadă este și faptul că aceste rezultate au fost implementate la două întreprinderi. Ca fapt divers menționăm că autorul a construit un dispozitiv pentru măsurarea temperaturii în cuptorul cu microunde, care a fost utilizat la efectuarea cercetărilor și ulterior brevetat. Merită toată prețuirea și conducătorul **dr. hab., prof. cerc., acad. Tudor Lupașcu**.

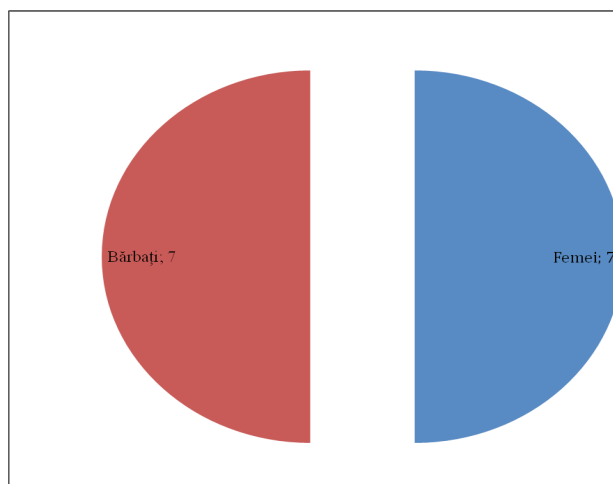
Laureat al concursului a devenit și **Radu BUZATU** pentru *Teza de doctorat de excelență de gradul III în științe reale și tehnice* cu titlul *Acoperirea cu mulțimi d-convexe a grafurilor neorientate*. În urma cercetărilor efectuate de autor la Universitatea de Stat din Moldova, au fost obținute rezultate noi de ordin teoretico-aplicativ. Grație lor au fost completate și generalizate informațiile științifice cunoscute în literatura de specialitate cu referire la problema acoperirii grafului cu mulțimi *d-convexe*, demonstrându-se că problema în cauză, împreună cu unele variații, este o problemă NP-completă. Acest succes reprezintă și o apreciere a muncii conducătorului științific – **dr. hab., prof. univ. Sergiu Cataranciuc**, care acum doi ani fusese desemnat el însuși laureat al acestui concurs. Ne convingem acum încă o dată că alegerea de atunci a fost una meritocratică, iar reputatul matematician se dovedește a fi și un bun îndrumător al tinerilor.

În **domeniul ȘTIINȚELOR SOCIOUMANE** experții au evidențiat reușitele științifice ale **Elenei UNGUREANU**, manifestate prin rezultate originale, recunoaștere internațională, abordare interdisciplinară, sincronizare cu tendințele din lingvistica modernă, diversitate a modului de diseminare și impact al rezultatelor cercetării. Drept urmare, lucrarea sa *Intertext și hypertext: studiu semiotico-lingvistic*, realizată sub coordonarea științifică a distinsului filolog **dr. hab., prof. univ. Gheorghe Popa**, a fost desemnată *Teză de doctor habilitat de excelență*. Lucrarea se fundamentează ca o viziune integratoare despre particularitățile legate de schimbările de mentalitate, concept, scriere și receptare în rețeaua electronică care antrenează „o mutație radicală a paradigmei lectură / scriitură”. Incursiunea autoarei în universul extrem de variat al textului și al textelor, în textul lumii ca țesătură, ca păienjeniș, s-a soldat cu o cercetare solidă, orientată spre viitor, care conferă științei filologice din Republica Moldova un nou sens în era digitală și deschide perspective pentru știința filologică în general. Dovadă sunt și aprecierile din avizele la lucrare, din care reținem următoarele elemente-cheie: „teză care a întârziat în Republica Moldova”, „un pregnant caracter enciclopedic”, „conceptualizare foarte deschisă”, „creativitate”, „abordare inedită”, „intersecția domeniilor”, „lucrăre revoluționară”, „lingvistica internetului”.

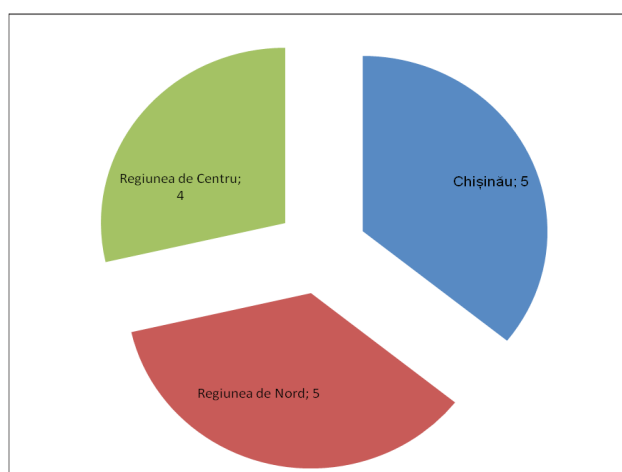
**DISTRIBUIREA LAUREAȚILOR CONCURSULUI
„TEZA DE DOCTORAT DE EXCELENȚĂ A ANULUI 2017”**

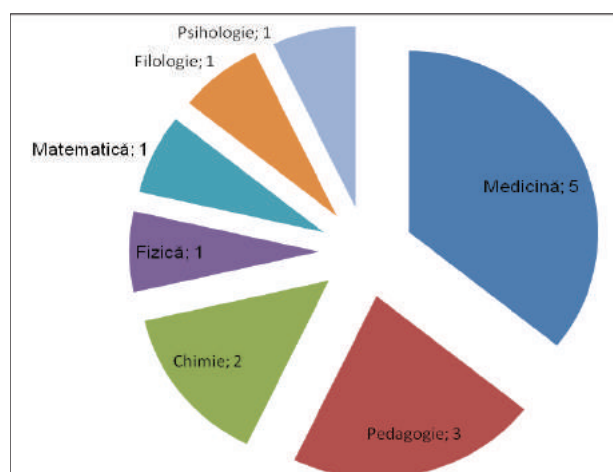
a) după instituțiile în care au fost susținute tezele

b) după gen

c) după localitățile de origine
(pe regiuni de dezvoltare)

d) după domeniile
în care au fost conferite titlurile

Lucrarea se bazează pe o bibliografie foarte bogată, de peste 500 de titluri, majoritatea de dată recentă și aparținând în principal la patru mari școli de lingvistică și semiotică (franceză, românească, americană și rusească). Este una dintre puținele cercetări de la noi din acest domeniu cu publicații indexate în cele mai importante baze de date internaționale din lume – Web of Science și Scopus. Totodată, numeroase aspecte ale cercetării au fost diseminate prin prelegeri și lecții publice în cadrul facultăților de profil, postări pe rețelele sociale, emisiuni radiofonice, ședințe ale cluburilor științifice.

Următoarea *Teză de doctor habilitat de excelență* la fel este dedicată textului perceput ca o rețea (dar cercetat dintr-o altă perspectivă), iar autorul ei, **Adrian GHICOV**, este originar din aceeași regiune geografică ca și precedenta laureată (zona Nisporenilor), astfel că acest concurs poate fi numit nodul din rețeaua științifică care i-a adus în același loc pe cei doi protagoniști.

Teza cu titlul *Cadrul conceptual al retellizării în metodologia protextului*, susținută de A. Ghicov la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, abordează, într-o viziune nouă, modernă, textul, relația între înțelegerea, interpretarea textului și dezvoltarea personalității elevului. Autorul valorifică retellizarea (abordarea în rețea) ca modalitate de facilitare a conexiunii învățării cu cadrul social ca deziderat al educației actuale, în corelație directă cu cerințele pe care societatea informației și a cunoașterii le impune sistemului educațional postmodern. Se remarcă tratarea pluriperspectivală a subiectului: teoriile lecturii, teoriile textului, pedagogia și sociologia lecturii. Cercetarea are ca rezultat actualizarea lingvisticii textului în procesul educațional ca fenomen din hermeneutica relației și valorificarea abordării structurale a textului prin fenomenul retellizării într-un act unitar de înțelegere și internalizare a ideilor lui și prin raportarea la realitatea nemijlocită în care se află elevul receptor.

Conținutul numeroaselor avize parvenite la lucrare, dar și implementarea instrumentarului metodologic elaborat în procesul educațional demonstrează că este „o încercare reușită de a redimensiona regimul textului și strategiile de lectură în învățământul actual”. În demersul său autorul este ajutat de o bogată experiență pedagogică și managerială, inclusiv de peste 10 ani în cadrul Ministerului Educației, dar și de faptul că a beneficiat de sfaturile unui pedagog de excepție în calitate de consultant științific – **dr. hab., prof. univ. Tatiana Callo**.

Tezele de doctor câștigătoare în competiție de asemenea vin din zona psihopedagogiei, situație explicabilă și prin faptul că respectiva comisie de experți a ANACEC a înaintat cele mai multe teze la concurs. Astfel, **Teză de doctorat de excelență de gradul I în științe socioumane** a fost desemnată lucrarea **Anei TARNOVSCHI** cu titlul *Particularitățile psihologice ale personalității copilului cu maladii respiratorii cronice*. Este unul dintre primele studii teoretico-experimentale în psihologia generală autohtonă care stabilește particularitățile psihologice ale personalității copilului bolnav cu maladii respiratorii cronice, dar și determină relația dintre tipul maladiei și stilul parental de educație. Rezultatele obținute, facilitate de pluridisciplinaritatea cercetării, au servit drept bază a programului de suport psihologic orientat spre diminuarea influențelor negative ale maladiilor respiratorii cronice și spre armonizarea procesului de formare a personalității copilului. Acest lucru este foarte important având în vedere că la copilul care a avut o sănătate perfectă până când dezvoltă o maladie gravă sau cu evoluție cronică se observă adesea o regresivitate afectivă, care vine și pe fundalul transformărilor fiziologice. Teza menționată a fost susținută la Universitatea de Stat din Moldova, conducător științific fiind cunoscutul specialist în domeniu **dr. hab., prof. univ. Nicolae Bucun**.

Titlul de laureat la nominalizarea **Teză de doctorat de excelență de gradul II în științe socioumane** a fost câștigat de **Mihaela PAVLENCO** cu lucrarea *Continuitatea în formarea reprezentărilor geometrice la treptele preșcolară și primară de învățământ*. Fiind conștientă că însușirea reprezentărilor geometrice constituie o premisă necesară pentru succesul școlar la diverse discipline de învățământ și pentru dezvoltarea competențelor generale de explorare-investigare a lumii înconjurătoare, iar vârsta de 6-8 ani se consideră sensibilă pentru dezvoltarea sistemului de reprezentări, autoarea a abordat holistic și centrat pe subiectul educației această problematică. Rezultatele obținute sunt utilizate atât în procesul pregătirii cadrelor didactice, cât și în cadrul instituțiilor preșcolare

și primare vizând eficientizarea procesului de formare și dezvoltare a reprezentărilor geometrice la copiii de vârstele preșcolară și școlară mică, realizată prin valorificarea modelului-cadru al procesului de asigurare a continuității în formarea reprezentărilor geometrice la treptele preșcolară și primară de învățământ. Cercetarea a fost realizată la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, sub îndrumarea științifică a șefei catedrei „Pedagogia învățământului primar”, **dr. conf. univ. Ludmila Ursu**.

Încheie lista laureaților anului 2017 **Rodica AȘTI-FENEI**, a cărei lucrare de doctorat cu tema *Formarea competenței de negociere educațională a managerilor din învățământul preuniversitar* a fost desemnată drept **Teză de doctorat de excelență de gradul III în științe socioumane**. Subiectul cercetat este în consens cu reformele de amploare ale sistemului de învățământ, cu strategiile, principiile și obiectivele actuale ale educației de calitate ce trebuie implementate și realizate de către managerul instituției de învățământ. Autoarea a reușit, sub îndrumarea calificată a **dr. hab., prof. univ. Victoria Cojocar**, să identifice un sistem de instrumente și indicatori de diagnosticare și evaluare a competenței de negociere educațională, să elaboreze un Model pedagogic și o Metodologie de formare a competenței de negociere educațională a managerilor din învățământul preuniversitar. Teza a fost realizată și susținută în cadrul Universității de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău).

În general, desfășurarea concursului și desemnarea laureaților acestuia reflectă procesul de susținere a tezelor de doctorat în Republica Moldova, cu bune și rele. Tezele participante la concurs denotă și subiectivismul comisiilor de experți, care sunt variate după caracteristicile membrilor săi. Uneori sunt acceptate mai ușor tezele coordonate de către conducători / consultanți științifici consacrați, iar multe discuții trezesc lucrările interdisciplinare sau tezele care îmbrățișează alte paradigme științifice decât cele acceptate de majoritatea dintr-un domeniu. Există și alte rezerve față de evaluarea tezelor de doctorat de la noi, determinate de dimensiunea redusă a comunității științifice și sechelele rămase din trecutul sovietic.

Cu toate acestea, tezele desemnate drept câștigătoare sunt niște studii excelente, fiecare dintre ele evidențiindu-se prin anumite calități (abordări inedite, metodologii complexe, demersuri interdisciplinare, rezultate originale, reflectare în publicații citate, impact asupra diferitor domenii de activitate umană, moduri variate de implementare și popularizare a rezultatelor). O confirmare a celor spuse anterior este și faptul că toate tezele premiate, cu excepția celor de pe segmentul psihopedagogic, se bazează pe articole

incluse în cele mai prestigioase baze de date internaționale – Web of Science și SCOPUS, prezența în care este o dovadă a recunoașterii la nivel internațional. Aceste lucrări conțin noutăți la nivel mondial și demonstrează că încă se face cercetare de calitate în Republica Moldova. Este îmbucurător faptul că laureații sunt originari nu doar din Chișinău, dar și din localități din diverse zone ale Republicii Moldova. Deci avem talente peste tot, important este să promovăm politici adecvate pentru a-i susține și a-i pune în valoare pe tinerii talentați, să le creăm condiții pentru a trăi și munci la ei acasă.

Într-o ședință festivă, învingătorilor concursului li se înmânează Diplome de Laureat, iar conducătorilor / consultanților științifici – Diplome de Merit. Este un eveniment prin care se promovează imaginea omului de știință și interesul pentru știință. Ar fi bine dacă instituțiile cu atribuții / posibilități în domeniu ar acorda și premii bănești pentru recompensarea eforturilor cercetătorilor excelenți, pentru că și omul de știință nu trăiește doar prin curiozitate și satisfacție morală și cognitivă.

Acest concurs este și un prilej pentru a medita despre rolul științei și a celor implicați în cercetarea științifică din Republica Moldova. Din păcate, omul de știință în societățile mai puțin avansate nu are un statut pe care l-ar merita, ținând seama că dezvoltarea

durabilă în toate domeniile se poate realiza doar prin performanță științifică. Suntem preocupați de știri, festivaluri și gale muzicale, sportive, gastronomice, ale modei etc., care deseori scot la rampă vedete efemere și nu de activități și personalități cu relevanță universală și impact constant asupra vieților noastre. Este o consecință a analfabetizării științifice a societății și a elitelor sale. Ea se manifestă și prin subfinanțarea publică și privată a cercetării. În țările dezvoltate însă cercetarea și educația întotdeauna au fost susținute prin donațiile oamenilor bogați și această activitate este considerată o normă. Spre exemplu, așa-numitul *Endowment fund* al Universității din Harvard, format în mare parte din donațiile absolvenților acesteia, este de peste 37 de miliarde USD. În acest context, factorii de decizie și toți cei care au posibilități ar trebui să contribuie la schimbarea percepției științei în societatea noastră care este exprimată prin sintagma descumantă „Știința nu este importantă”.

Trebuie să conștientizăm că trăim în secolul al XXI-lea, într-o lume a competiției dure, în care vor supraviețui doar țările / popoarele care se vor baza pe cunoaștere și inovare. Laureații Concursului „Teza de doctorat de excelență a anului 2017” contribuie la faptul ca și Republica Moldova să fie prezentă pe harta științifică a lumii. Merită toate aprecierile și felicitările noastre.

Ion Moraru. *Central Park NYC*, acuarelă, 40 × 50 cm, 2005.